

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 maja 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z dnia 16 kwietnia 2018 roku odmówił W. P. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie spełnił warunków określonych w ustawie o emeryturach pomostowych, ponieważ wiek emerytalny osiągnie w dniu 19 maja 2018 roku oraz po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 niniejszej ustawy. Organ rentowy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych nie zaliczył okresu od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku, ponieważ stanowisko starszy kasjer towarowy nie zostało wymienione w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udokumentowany ogólny staż ubezpieczeniowy wnioskodawcy w wymiarze 30 lat 7 miesięcy i 6 dni, w tym 1 rok 1 miesiąc i 15 dni okresów nieskładkowych oraz staż pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 27 lat 3 miesiące i 9 dni.

/decyzja k. 13 plik II akt ZUS/

W dniu 18 czerwca 2017 roku W. P. złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu podniósł, że w swojej ocenie spełnia wszystkie wymagane warunki powołanej przez organ rentowy ustawy i nie zgadza się z decyzją.

/odwołanie k. 2/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 lipca 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Dodatkowo organ rentowy podniósł, że odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej z uwagi na fakt, iż po 2008r. wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3, tj. wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Ponadto podkreślił, że z przepisu art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych wynika, iż emeryturę pomostową uzyska taki pracownik, który przez co najmniej 15 lat wykonywał prace w szczególnych warunkach, o której mowa w art. 3 ust.1 (wymienionej w załączniku nr 1 do ustawy) lub w szczególnym charakterze, o której mowa w art. 3 ust.3 (wymienionej w załączniku nr 2 do ustawy). Wnioskodawca ma staż pracy w warunkach szczególnych w wymiarze ponad 27 lat, ale w rozumieniu przepisów art.32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a to nie daje wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej.

/odpowiedź na odwołanie k. 6-7/

Na rozprawie w dniu 21 listopada 2018 roku wnioskodawca poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

/stanowiska : wnioskodawcy i pełnomocnika ZUS: 00:00:45 – 00:00:58– płyta CD k.17/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. P. urodził się w dniu (...).

/okoliczność bezsporna/

W dniu 16 kwietnia 2018 roku W. P. wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Wnioskodawca nie pozostaje w stosunku pracy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

/bezsporne, a nadto wniosek k. 1-3 plik II akt ZUS /

Wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w łącznym wymiarze 30 lat 7 miesięcy i 6 dni, w tym 1 rok 1 miesiąc i 15 dni okresów nieskładkowych

/bezsporne/

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych łączny okres w wymiarze 27 lat 3 miesiące i 9 dni . Organ rentowy nie uwzględnił do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu od dnia 1 stycznia 2009 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku, ponieważ stanowisko starszy kasjer towarowy nie zostało wymienione w załączniku 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych.

/bezsporne, a nadto decyzja z dnia 15.05.2018 r. – k.13 plik II akt ZUS/

W okresie od dnia 6 listopada 1979 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku W. P. był zatrudniony w jednostkach organizacyjnych Przedsiębiorstwa (...) na stanowiskach :

- robotnika do szkolenia na zwrotniczego (od dnia 6 listopada 1979 roku do dnia 5 sierpnia 1982 roku),
- robotnika (od dnia 6 sierpnia 1982 roku do dnia 30 listopada 1982 roku),
- adiunkta pełniącego czynności ekspedytora II klasy (od dnia 1 grudnia 1982 roku do dnia 31 stycznia 1983 roku),
- ekspedytora I klasy (od dnia 1 lutego 1983 roku do dnia 31 marca 1990 roku),
- kasjera towarowego (od dnia 1 kwietnia 1990 roku do dnia 31 sierpnia 1996 roku),
- starszego kasjera towarowego (od dnia 1 września 1996 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku).

/bezsporne, a nadto kopia świadectwa pracy – k. 6 plik II akt ZUS /

W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31 stycznia 2010 roku pracodawca wskazał, że W. P. w okresie od dnia 6 listopada 1979 roku do dnia 27 kwietnia 1980 roku oraz od dnia 6 sierpnia 1982 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku był zatrudniony w jednostkach organizacyjnych Przedsiębiorstwa (...). Okres ten jest zatrudnieniem na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin i zalicza się do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministra z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/bezsporne, a nadto świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do prac w szczególnych warunkach z 31.01.2010r. – k.7 plik II akt ZUS/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dowodów w postaci dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy oraz w aktach ZUS.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1924 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;

2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prawo do emerytury pomostowej zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. **W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy).** Innymi słowy brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13).

Z materiału dowodowego wynika, że wnioskodawca po 31 grudnia 2008r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem nie spełnił przesłanki wskazanej w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

Wśród prac wymienionych przez ustawodawcę w załączniku nr 1 oraz nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma bowiem wymienionych prac wykonywanych przez skarżącego tj. prac na stanowisku starszego kasjera towarowego.

W takiej sytuacji uprawnień do emerytury wnioskodawcy należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Prawo wnioskodawcy do emerytury pomostowej zależy zatem od spełnienia warunków określonych w

art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 ustawy oraz posiadania na dzień 1 stycznia 2009r. wymaganego co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Wnioskodawca spełnił przesłanki z art. 4 pkt 1, 3, 4 i 7 ustawy, gdyż urodził się w dniu 19 maja 1958 roku, a zatem na dzień zamknięcia rozprawy ukończył już 60 lat, legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat i nie pozostawał w stosunku pracy.

Spornym pozostało jedynie spełnienie warunku z art. 4 pkt 2 i 5 ustawy, czyli legitymowanie się na dzień 1 stycznia 2009r. stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym 15 lat w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

A zatem na wnioskodawcy spoczywał ciężar wykazania, że na dzień 1 stycznia 2009r. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych wynoszącym co najmniej 15 lat w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Prace w szczególnych warunkach – zgodnie z art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace związane z czynnikami ryzyka wymienionymi w art. 3 ust 2 ustawy, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w jednostkach organizacyjnych Przedsiębiorstwa (...) był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ZUS, oraz przedstawionych w toku niniejszego postępowania. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w tym zakładzie, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował zaświadczeniem o okresach pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy, za okresy przypadające przed dniem 1 stycznia 2009 r., jak tego wymaga art. 51 ustawy o emeryturach pomostowych, a tylko świadectwem pracy w warunkach szczególnych.

Na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania przesłanek warunkujących przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej. Wnioskodawca nie sprostował temu obowiązkowi.

W okresie od dnia 6 listopada 1979 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku W. P. był zatrudniony w jednostkach organizacyjnych Przedsiębiorstwa (...) na stanowiskach: robotnika do szkolenia na zwrotniczego, robotnika, adiunkta pełniącego czynności ekspedytora II klasy, ekspedytora I klasy, kasjera towarowego, starszego kasjera towarowego. W świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 31 stycznia 2010 roku pracodawca wskazał, że W. P. w okresie od dnia 6 listopada 1979 roku do dnia 27 kwietnia 1980 roku oraz od dnia 6 sierpnia 1982 roku do dnia 31 stycznia 2010 roku był zatrudniony w jednostkach organizacyjnych Przedsiębiorstwa (...) i okres ten jest zatrudnieniem na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin i zalicza się do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach, o których mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministra z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Okoliczność, czy wnioskodawca legitymuje się 15 – letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 roku w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej, pozostaje jednakże bez znaczenia w przedmiotowej sprawie, gdyż tak jak już wyżej wskazano w związku z tym, że skarżący po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, jego uprawnień do emerytury należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach

pomostowych. Skarżący **na dzień 1 stycznia 2009r. musi zatem legitymować się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.**

Wyżej wymienione prace w okresie zatrudnienia w jednostkach organizacyjnych Przedsiębiorstwa (...) mogą być uznane ewentualnie za pracę w szczególnych warunkach jedynie w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Nie jest to jednak wystarczające do uznania ich za prace w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zakres przedmiotowy prac zaliczanych przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych jest węższy niż ten określony w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Celem ustawy o emeryturach pomostowych była bowiem likwidacja możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe. Ustawodawca uznał, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przewidują zbyt szeroką grupę uprawnionych do wcześniejszych świadczeń emerytalnych i niezbędna jest konsekwentna realizacja założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych, co do stopniowej likwidacji możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia 17 grudnia

1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 roku poz.1270 ze zm.), ulegała stopniowej likwidacji możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę. Zatem nie wszystkie osoby korzystające w starym systemie emerytalnym z obniżonego wieku emerytalnego będą mogły skorzystać z emerytur pomostowych.

Podkreślić należy, że prawo do emerytury pomostowej jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego, a zatem regulujące je przepisy należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo.

Podzielając takie rozumienie przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, należy stwierdzić, że ustawodawca w załącznikach nr 1 i 2 w sposób ścisły i wyczerpujący uregulował rodzaje prac wykonywanych w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze. Oznacza to, że wymienione w nim prace stanowią katalog zamknięty i tym samym wyłącznie wykonywanie tych prac uprawnia do nabycia emerytury pomostowej.

Wśród prac wymienionych przez ustawodawcę w załączniku nr 1 oraz nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma prac wykonywanych przez skarżącego tj. prac na stanowiskach: robotnika do szkolenia na zwrotniczego, robotnika, adiunkta pełniącego czynności ekspedytora II klasy, ekspedytora I klasy, kasjera towarowego, starszego kasjera towarowego. Skoro zaś prace jakie wykonywał wnioskodawca nie zostały obecnie wymienione ani w załączniku Nr 1 ani Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do tego świadczenia.

Powyższe sprawia, iż wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 - letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a tym samym nie nabył prawa do emerytury pomostowej.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznając odwołanie za nieuzasadnione, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

z/ odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy.

17.12.2018r.